

MÉS INFORMACIÓ

<https://jaumecabre.cat>
<https://lletra.uoc.edu/ca/autor/jaume-cabre>

Ajuntament d'Alpicat
Regidoria de Cultura

 BIBLIOTECA | ALPICAT
SANT BARTOMEU

Plaça Països Catalans, 1
ALPICAT
Tel. 973 73 77 28

Whatsapp 606 127 833

A/e:
biblioteca@alpicat.cat

Web:
<http://www.alpicat.cat/biblioteca>

Catàleg Col·lectiu:
<http://argus.biblioteques.gencat.cat>

HORARI

De dilluns a divendres de 8:30 a 20:30
Bústia exterior de retorn de préstec

El proper dia que ens trobarem serà:
30 de maig de 2019

Recordeu:

Ens reunim tots els darrers dijous de mes

Lloc: Biblioteca Hora: 21,15 Coordinador: Andreu Loncà

Jaume Cabré

QUAN ARRIBA LA PENOMBRA

Jaume Cabré i Fabrè (Barcelona, 1947)

Llicenciat en Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona, catedràtic d'ensenyament mitjà en excedència, és membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

Durant molts anys va compaginar l'escriptura amb l'ensenyament. Més endavant incorporà una nova faceta professional, la del guionatge televisiu i cinematogràfic. Avui es dedica íntegrament a la literatura.

La seva feina literària està centrada en la novel·la i el relat; però també ha publicat teatre i un parell de llibres de reflexió sobre l'escriptura i la lectura.

Club de Lectura - Biblioteca Sant Bartomeu

Un passeig lluminós per les penombres de l'ànima

Conta la llegenda que el 27 de gener de 2011, aniversari de l'alliberament d'Auschwitz, Jaume Cabré va donar per 'definitivament inacabada' la redacció de la novel·la que l'havia tingut ocupat durant uns quants anys i la va lliurar a l'editor.

Amb el títol de *Jo confesso*, aquell text va arribar a les llibreries uns quants mesos després i va començar un recorregut d'èxit –en català i en un munt de llengües més a les quals ja s'ha traduït– que avui encara dura.

Aquest comentarista no va dubtar a definir en aquestes mateixes pàgines *Jo confesso* com 'una esplèndida catedral narrativa' i val a dir que en una línia similar es va decantar la majoria de la crítica i, cosa encara més important, la receptivitat dels lectors.

Ara, sis anys després, Cabré torna a les llibreries amb *Quan arriba la penombra*, un recull (magnífic, m'apresso a dir-ho) de tretze contes a través dels quals ens proposa un viatge pels racons més foscos de l'ànima.

La individualitat del malfactor

A diferència de *Jo confesso*, on bastia un espectacular retaule centrat en el mal com a categoria del comportament col·lectiu de l'ésser humà, a *Quan arriba la penombra* Jaume Cabré redueix la distància focal de la seva mirada per concentrar-la en la individualitat de qui fa mal, en el malfactor.

És per això que en totes les històries del llibre la mort hi té una presència constant. I el repertori de protagonistes -assassins, assassinables i assassinats- abasta un ampli ventall que va des de gent que es dedica a matar de manera planificada i professional fins a assassins involuntaris empesos per l'atzar, per les vicissituds d'una guerra o per un simple malentès, passant per algun suïcida i uns quants morts per equivocació. Una galeria de personatges nascuts per fer mal (o per ser-ne víctimes) que, a més a més, s'escau que tots pertanyen al gènere masculí, sense cap dona entremig que desenvolupi afanys executors.

Les línies argumentals són, com es pot veure, ben suggeridores. I la impressió positiva del llibre s'acaba d'arrodonir amb el poderós desplegament de recursos tècnics de què fa gala Cabré. 'Fa el que vol, aquest home', em comentava no fa gaire una persona que el coneix de prop. I és veritat. Sobretot si ens fixem en la manera com ha concebut algunes de les veus narratives que ens conten històries a *Quan arriba la penombra*. Em refereixo, per exemple, al llibre de bibliòfil que ens descriu fredament des de la lleixa on reposa l'execució d'uns quants crims en la biblioteca del seu propietari, el protagonista del conte 'Buttubatta'. O el pobre Poldo, que des d'una fossa comuna perduda en el Pallars ens explica les seves trifulgues de lladre de ramats abans que algú, molts anys abans de la gran guerra, li fes la pell de mala manera.

D'una altra banda, dintre del particular univers narratiu que Jaume Cabré construeix en aquest llibre, és del tot coherent que, entre mort i mort, algú es quedi encaterinat en la contemplació d'una obra de Millet -La paysanne- fins a

l'extrem d'entrar físicament dintre del quadre i acompanyar durant un tros de camí la pagesa que el protagonitza. O ficar-se, un personatge d'avui, dintre d'un autoretrat pintat fa quatre segles per Hyacinthe Rigaud. Un personatge que, a part de dir-se Jacint Rigau, és físicament clavat al pintor.

Tretze històries interrelacionades

Quan arriba la penombra és un recull d'històries farcides de detalls, situacions i personatges que van, vénen, es repeteixen i es redimensionen de l'un conte a l'altre. Són, per exemple, els diversos personatges ja esmentats que s'endinsen en els quadres que contempen. Però són també detalls aparentment trivials que ajuden a donar gruix i consistència al conjunt del llibre. Penso, per exemple, en els recordatoris de difunts que s'acumulen a la butxaca de la jaqueta d'alguns personatges; en els vellets que triguen una llarga estona a obrir la porta de casa seva quan algú, desesperat, hi truca; en un bolígraf de plata amb tendència a canviar de butxaca; o en la presència en cada relat de la mirada, ja sigui la inquisitorial de l'assassí o la innocent de la seva víctima. No deu ser, per tant, casual (encara que ell es faci el desmenjat, no hi ha res de casual en aquest mecanisme de precisió que ha construït Cabré) que algú -l'autor o l'editor, tant se val- hagi triat per a la coberta del llibre un bellíssim detall de l'ull d'un home retratat per Antonello da Mesina al segle XV. Un ull que, com algunes mirades que trobem en el llibre, observa el lector de fit a fit tot buscant-li l'ànima.

La condició de llibre integral de *Quan arriba la penombra*, més enllà de la fragmentació a què tendeixen els reculls de contes, la confirma Jaume Cabré quan estableix una clara simetria entre el conte inicial i el que clou el volum. En el primer trobem un pare que acompanya al seu fill de pocs anys a un internat mentre li diu que no plori, que els homes no ploren. En el darrer la situació s'inverteix i és un fill qui acompanya son pare, vell i amb la memòria extraviada, a una residència mentre li diu (també) que no plori, que no fa per a un home de la seva edat.

El germen d'una gran novel·la

Si el lector ha arribat fins aquí i, a més a més, és coneixedor de l'obra de Jaume Cabré deu haver detectat segurament que la tipologia i l'estructura narrativa de *Quan arriba la penombra* s'assembla força a un llibre de contes que l'autor va publicar fa disset anys. Em refereixo a *Viatge d'hivern* (Proa, 2000). Aquell llibre, extraordinari, ens descriu un món que onze anys després va esclatar amb *Jo confesso*. Ras i curt, *Viatge d'hivern* va ser el germen d'aquella monumental novel·la.

Si a la vida (i a la literatura) la suma de dos més dos fos sempre quatre potser podríem deduir que aquest no menys extraordinari recull de contes que acaba de presentar Jaume Cabré esclatarà d'aquí a un temps (menys d'onze anys; ep, si pot ser) amb una nova obra monumental. Fer-se il·lusions no costa diners...

De moment, però, quedem-nos amb això que ja tenim i, per tant, feu-me cas: gaudiu d'aquests tretze relats, un conjunt d'històries de temàtica fosca però extremament lluminoses pel que fa a la manera com ens les serveix l'autor. Un llibre, vaja, que us recomano ferventment amb la certesa que no us defraudarà gens.